

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10P/220/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319207964
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:8319207964.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné v právnej veci starostlivosti súdu o mal. W. O. P., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, za účasti matky O. Š.D., E.. XX.XX.XXXX, I. F. XXX, právne zastúpenej JUDr. Annou Drugdovou, advokátkou, Námestie slobody 25, Humenné a otca O. P., E.. XX.XX.XXXX, I. Q. XXX, právne zastúpeného JUDr. Ľubošom Bajuzíkom, advokátom, Námestie slobody 2, Humenné, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné, o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu takto

rozhodol:

I. Zveruje mal. W. O. P., E.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Otca zaväzuje prispievať na výživu maloletého sumou po 170,-- eur mesačne, ktoré bude poukazovať matke vždy do 15. dňa v mesiaci od 04.11.2019.

III. Dĺžné výživné za obdobie od 04.11.2019 do 30.04.2021 vo výške 935,-- eur povoľuje otcovi zaplatiť matke do 31.12.2021.

IV. Otec je oprávnený sa synom stretávať každý párný týždeň od 15.00 hod. v piatok do 18.00 hod. v sobotu a po uplynutí dvoch mesiacov od 15.00 hod. v piatok do 18.00 hod. v nedeľu a každý nepárny utorok a nepárny štvrtok od 15.00 hod. do 8.00 hod. nasledujúceho dňa.

V. O trovách konania aj o trovách štátu súd rozhodne samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Matka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podala na súd návrh na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu a navrhla maloletého zveriť do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazat' prispievať na výživu sumou po 400,-- eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu na súd a aby sa otec so synom mohol stretávať jedenkrát do mesiaca a to v každú tretiu nedeľu v mesiaci od 15.00 hod. do 17.00 hod. v detskom centre v obchodnom centre v G. za prítomnosti matky. Spolu s návrhom podala návrh na neodkladné opatrenie, aby súd otcovi zakázal vycestovať so synom mimo územia republiky a aby súd neodkladným opatrením určil aj stretávanie v rovnakom rozsahu ako je vyššie uvedené, teda jedenkrát v mesiaci v trvaní dvoch hodín, tiež v jej prítomnosti.

2. Návrh bol odôvodnený tým, že rodičia žili v rodinnom dome v Q., ale po nezhodách medzi rodičmi matka v marci s dieťaťom od partnera odišla k svojim rodičom do F.. Otec dieťaťa je občanom Írska a prácu vykonáva v zahraničí. Syn je na matku veľmi naviazaný, jej prítomnosť si neustále vyžaduje a keďže matka nechcela prerušiť vzťah medzi otcem a synom, preto aby sa vyhla slovným atakom zo strany otca, preto počas pobytu otca na Slovensku bývala so synom v dome, z ktorého odišla. Po

nariadení neodkladného opatrenia, ktorým súd zakázal otcovi vycestovať mimo územia republiky, sa jej mal otec opakovane vyhrážať, že dieťa zoberie do svojho rodného Írska a ona ho už neuvidí. Po nariadení neodkladného opatrenia došlo viac-menej k upokojeniu vzťahov medzi rodičmi mal. dieťaťa a obaja sa snažili dospieť k dohode o úprave práv a povinností k mal. dieťaťu, ktorá by bola v prospech syna, ale k uzatvoreniu dohody nedošlo.

Matka navrhla, aby súd zveril mal. W. O. do osobnej starostlivosti matky, ktorá mu osobnú starostlivosť poskytuje od narodenia. Mal. W. O. je na matku silne citovo naviazaný a vyžaduje si jej prítomnosť. Postupne sa ho navrhovateľka snaží zvyknúť aj na pobyt v predškolskom zariadení a začala ho dávať postupne na pár hodín do materskej školy v obci F. (zatiaľ bol len párkrát maximálne na 3 a pol hodiny). Znášal to veľmi dobre, no po poslednom návrate otca odmieta ísť do predškolského zariadenia a chce byť doma s matkou a v predškolskom zariadení plače za mamkou. Matka sa snažila otcovi dohovoriť a požiadať ho o postupné zvykanie si syna na dlhodobú neprítomnosť matky, no ten to ignoruje a domáha sa svojich rodičovských práv a odvoláva sa na to, že s ním trávi málo času, pretože pracuje v zahraničí a tvrdí, že syn si zvykne. Medzi synom a otcom je jazyková bariéra z dôvodu veľmi častej otcovej neprítomnosti. Otec chce, aby sa režim mal. syna prispôboval jeho požiadavkám podľa jeho pracovného harmonogramu, čo na mal. syna veľmi zle vplýva.

Matka je toho času na rodičovskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok spolu s rodinnými prídavkami vo výške 245,- eur mesačne.

Otec na výživu syna prispieva sumou 100,- eur týždenne, teda 400,- eur mesačne, o peniaze však musí navrhovateľka vždy prosiť a často krát sa jej otec má vyhrážať, že jej peniaze nedá, vyčíta jej, že nikde nepracuje napriek tomu, že takto si to želal práve on, aby sa plne venovala dieťaťu. Matka býva v rodinnom dome jej rodičov, ktorí jej pomáhajú aj finančne.

Maloletý W. nosí plienky, s čím sú spojené výdavky vo výške 25,- eur mesačne, strava pre maloletého predstavuje sumu 200,- eur mesačne, poplatky za navštevovanie predškolského zariadenia 8,50 eur mesačne poplatky za stravu v zariadení, oblečenie v priemere 50,- eur mesačne, vitamíny v priemere 10,- eur mesačne, benzín 50,- eur mesačne (považujeme za dôležité zdôrazniť, že matka používa motorové vozidlo pravidelne na vozenie dieťaťa do Q. k otcovi), ďalej mu matka platí sporenie spolu s úrazovým poistením vo výške 37,- eur mesačne, návštevy s mal. W. detského centra cca 5,- eur týždenne.

Matka príjem otca nepozná, ale nemal žiaden problém prispievať na výživu dieťaťa sumou 400,- eur mesačne, preto táto suma výživného je v možnostiach a schopnostiach otca a matka navrhuje, aby v záujme zachovania štandardu dieťaťa bol otec zaviazaný prispievať na výživu dieťaťa sumou 400,- eur mesačne.

K návrhu matka doložila rodný list dieťaťa, záznam o podaní oznámenia, potvrdenie Obvodného oddelenia Policajného zboru, lekársku správu, potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku.

3. Aj otec podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu návrh na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktorým navrhol, aby súd maloletého zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorí by zabezpečovali starostlivosť o maloletého v intervale dvoch týždňov.

4. Návrh otec odôvodňoval citovou väzbou maloletého na oboch rodičov a spôsobilosťou oboch rodičov túto starostlivosť maloletému poskytnúť. K návrhu otec doložil rodný list dieťaťa a záznam o podaní oznámenia a návrh dohody rodičov.

5. Keďže na súde boli začaté dve konania medzi tými istými účastníkmi konania, preto súd na pojednávaní konania spojil a konanie je vedené pod spisovou značkou konania, ktoré začalo skôr.

6. Aj napriek skutočnosti, že právny zástupca otca v konaní požiadal, aby súd v konaní zabezpečil tlmočníka na súdne pojednávanie, tlmočník pribratý do konania na zabezpečenie tlmočenia do jazyka, ktorému otec rozumie, sa pojednávania nezúčastnil a otec na tlmočení pojednávania netrval, pojednávanie prebehlo bez jeho prítomnosti s konštatovaním súdu, že otec počas pojednávania komunikoval takmer spisovne po slovensky (čo vyplýva zo záznamu zo súdnych pojednávaní).

7. Počas konania kolízny opatrovník súdu doručil správu zo dňa 15.03.2012, z ktorej vyplynulo, že medzi rodičmi pretrváva konflikt a prebiehajúce súdne konanie predstavuje pre oboch rodičov stres z toho, že doposiaľ nepadlo definitívne rozhodnutie, čo sa prejavuje ďalším zbieraním „dôkazov“ proti tomu druhému, poukazovaním na jeho nedostatky a chyby. V tomto sa niesli všetky doterajšie kontakty rodičov s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v Humennom od času, keď začalo

platiť aktuálne neodkladné opatrenie o úprave styku otca so synom. Rodičia si navzájom vyčítajú to, že ten druhý povyšuje svoj vlastný záujem nad záujem spoločného dieťaťa. Otec vníma ako nespravodlivé, že matka trávi s mal. W. neúmerne viac času ako je to umožnené jemu a nepáči sa mu, že matka sa presne pridrižiava súdneho rozhodnutia a nikdy mu neumožní vziať si syna k sebe v náhradnom termíne, prípadne na nejaký čas navyše. Správanie matky označuje za „absolútne nenormálne“ a „čím ďalej, tým horšie“. Podľa neho matka mal. W. používa „ako zbraň“. Otec uvádzal, že mal. W. k nemu do Q. chodí rád, sám sa dožaduje dlhších stretnutí a po uplynutí stanoveného času sa mu nechce odísť naspäť k matke. Matka maloletého odmieta všetky jeho návrhy na výlety (hoci spoločné, v trojici), ktoré je ochotný v celom rozsahu uhradiť. Otec je presvedčený, že matka ich spoločného syna nedostatočne prihlíada na blaho syna a nechce mu umožniť, aby spoznával aj jeho širšiu rodinu, jazyk, kultúru a aby s ním trávil čas plnohodnotnejšie, ako je mu to umožňované doposiaľ. Otec uvádzal, že od neodkladnej úpravy stretávania prešlo viac ako pol roka, maloletý dosiahol vek 4 roky a poukazoval na nezvratnosť času a škôd, ktoré v psychike maloletého spôsobí nedostatočný kontakt s ním. Matka opisuje otca ako vypočítavého a manipulatívneho človeka, ktorý k všetkému pristupuje bezohľadne a pozerá iba na svoj záujem a je presvedčená, že cez spoločné dieťa jej chce iba ublížiť. Otec podľa vyjadrenia matky nedokáže dodržiavať žiadne dohody a vždy sa dožaduje nejakých zmien, preto po presvedčení sa radšej striktno pridrižiava súčasného súdneho rozhodnutia, čím sa dokáže vyhnúť jeho manipulatívnym praktikám. Matka uvádzala, že si nedokáže predstaviť, že by W. chcel u otca prespať, lebo jediná osoba, pri ktorej chce spať je ona, maloletý odmieta spať aj v prítomnosti svojich starých rodičov, rodičov matky, s ktorými žije v spoločnej domácnosti. Skutočnosť, že otec so synom komunikuje v anglickom jazyku, nevníma matka ako pozitívum a vklad do budúcej jazykovej vybavenosti dieťaťa, ale ako prekážku, ktorá môže maloletému zabrániť v dostatočne presnom vyjadrení jeho myšlienok a pocitov v prípade, že by sa chcel otcovi na niečo posťažovať, prípadne sa s niečím zdôveriť. Matka za najväčší nedostatok otca považuje jeho nezodpovednosť v prístupe k pretrvávajúcim protipandemickým opareniam a jeho nerešpektovanie odporúčaní súvisiacich s obmedzením sociálnych kontaktov na minimum, čo matka vníma ako priame ohrozenie ich spoločného syna. Zo správy ďalej vyplynulo, že dňa 09.03.2021 bola kolíznym opatrovníkom vykonaná terénna sociálna práca v domácnosti otca v Q. v čase, v ktorom má otec podľa súdneho rozhodnutia upravený styk s mal. W. O. (utorok od 16.00 hod. do 18.00 hod). Kolízny opatrovník navštívil domácnosť otca krátko po tom, čo priviezol syna od matky. Otec s maloletým sa nachádzali vzadu za domom, na rozľahlom dvore. W. stál pri detskom odrážadle bez koliesok, ktoré premenoval na motorku a do ktorého „tankoval“ benzín pumpou na bicykel a otec s ním túto hru aktívne hral a zapájal sa do „opráv“ s pomocou detského hračkárskeho náradia a po „natankovaní“ mal W. v pláne prechádzku po dedine, avšak príchod kolízneho opatrovníka to zmenil. Dieťa bolo oblečené primerane počasiu (vetrovka, čižmy, rukavice). Cieľom terénnej sociálnej práce bolo vidieť a posúdiť správanie mal. W. v prítomnosti otca, ako aj vidieť ho pohybovať sa v jeho domácnosti. V tomto bol spočiatku problém, lebo W. mal jasnú predstavu o tom, ako chce tráviť čas - chce sa voziť na odrážadle, na detskom traktore, hojdať sa na hojdačke, skákať na trampolíne, hrať hlinu atď.

Všetky návrhy kolízneho opatrovníka presunúť sa spolu s ním pod rôznymi zámienkami do domu W. opakovane odmietal, dokonca otcovi, ktorý ho volal do domu, povedal, že sa naňho hnevá, založil si ruky a urobil naňho zachmúrenú grimasu. Zo správania maloletého bolo zjavné, že nemá strach presadzovať si u otca „svoje záujmy“. S odchodom do domu súhlasil až potom, čo bol kolíznym opatrovníkom požiadany, aby ukázal svoju obľúbenú masku/kostým z rozprávky PJ's. Po príchode do domu sa maloletý rozbehol do obývacej izby, kde má uskladnené veľké množstvo hračiek. Ihneď sa prezliekol do kostýmu a začal behať po dome. Kolízneho opatrovníka vyzýval k hre a chcel sa naháňať. Pripojil sa k nemu otec, čo maloletého veľmi zabavilo.

Na požiadanie kolízneho opatrovníka mal. W. súhlasil s tým, aby sme sa presunuli na poschodie, kde má svoju izbu, ale aj miesto, kde u otca reálne spí. Maloletý má svoju vlastnú izbu, ktorej stav sa od poslednej návštevy nezmenil (január 2020). Je vymalovaná a zariadená, sú v nej uskladnené ďalšie hračky. V izbe chýba iba posteľ (otec ju chce objednať podľa želania mal. W. - motív pretekárskeho alebo hasičského auta) a dvere (sú objednané už niekoľko mesiacov, no ešte mu ich nedodali). Ak je maloletý unavený, spí pri otcovi v spálni - buď na manželskej posteli alebo vedľa v detskej postieľke, z ktorej otec odstránil zábranu z jednej strany a prisunul ju k posteli. V postieľke má maloletý vlastný vankúš a perinu (oblečenie s motívom Požiarnik Sam). Na viacerých miestach domu sa nachádzali rôzne masky a rozprávkové kostýmy, o ktorých sa otec vyjadril, že mal. W. sa do niektorého z nich po príchode vždy rád prezlečie. V závere návštevy došlo v obývacej izbe ku krátkemu rozhovoru s maloletým: Na otázku, ako sa mu u ocka spinká, mal. W. odpovedal, že dobre. Na otázku, či je to dom odpovedal, že dom je „daddyho“ a jeho. Na poznámku, že už pôjdem, pretože o chvíľku aj on musí odísť odpovedal, že on nikam nepôjde. Na otázku, či vôbec neodíde a ostane u ocka spinkať, odpovedal otázkou, koľko

má ešte času. Po odpovedi, že má ešte 20 minút nesúhlasne krútil hlavou a odpovedal, že on ešte nepôjde. Pôjde až o 5 alebo o 10 minút (pozn. ukázal na rukách). Na požiadanie, aby ma šiel spolu s „daddym“ odprevadiť k dverám ostal sedieť na gauči a odpovedal, že nejde, mám ísť sama (pozn. otec ma mohol ísť vyprevadiť iba po opakovanom uistení, že W. ešte nikam nepôjde a ostávajú v dome). Z počutého a pozorovaného je možné usúdiť, že W. sa v dome otca a v jeho prítomnosti cíti uvoľnene a slobodne. Vystupuje smelo, pôsobí sebavedomo. Otec sa s ním po celý čas rozprával v anglickom jazyku (usmerňoval ho, dával mu jednoduché pokyny či otázky), pričom maloletý to úplne prirodzene prijímal a zdalo sa, že ani nebadá rozdiel, v akom jazyku sa mu kto prihovára. Bolo zjavné, že otcovi rozumel - buď bez slova a bez zaváhania vyhovel jeho výzve alebo mu krátko odpovedal v slovenčine. V prípade, že maloletý nezareagoval, otec ihneď použil slovenský ekvivalent slova. Maloletý ešte nevníma a nepozná čas, vie ale verbalizovať, prípadne iným spôsobom dať najavo svoje potreby- a to aj potrebu ostať u otca dlhšie, čo je vzhľadom k tomu, že popri cestovaní uňho trvá cez týždeň iba 1 hodinu čistého času úplne pochopiteľné. Kolízny opatrovník bol sám prítomný pri situácii, aké ťažké je doceliť, aby W. upustil od svojich predstáv trávenia voľného času. Jeho nízky vek mu bráni v tom, aby prijal logické argumenty (či už je to dôvod odchodu kolízneho opatrovníka alebo nevyhnutnosť rešpektovať časy uvedené v súdnom rozhodnutí) a aby sa im bez namietania prispôbil. V tomto sa potvrdili vyjadrenia otca, že často je veľmi ťažké dosiahnuť, aby W. rešpektoval časy odchodu k matke, prípadne aby dodržiaval nejaký presný harmonogram, že doterajšia úprava styku s otcom je nepostačujúca a že je v záujme maloletého styk s otcom rozšíriť. Zo záveru správy vyplynulo, že navrhuje W. zveriť do osobnej starostlivosti matky a návrh otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti zamietnuť (kolízny opatrovník zotrúva na svojom stanovisku, ktoré zastával v konaní 8P/315/2019). Obavy matky z únosu maloletého do Írska by nemali mať vplyv na úpravu styku maloletého s otcom, práve naopak, tohto času je namieste upraviť stretávanie mal. W. s otcom tak, aby bolo maloletému umožnené tráviť s ním viac času, vrátane prespávania v jeho domácnosti. Maloletý má k otcovi pozitívny citový vzťah, v jeho prítomnosti a v jeho domácnosti sa cíti „ako doma“, čo kolízny opatrovník vníma ako dobrý základ pre rozšírenie doterajšej úpravy styku s otcom s konštatovaním, že úlohou matky je, aby v záujme zdravého všestranného vývinu svojho dieťaťa podporovala puto medzi dieťaťom a jeho otcom. Dosiahnutie tohto cieľa je však často atakované obavami, ktoré majú svoj pôvod viac v partnerskom konflikte ako v kvalite rodičovských schopností a zručností, ktorým sa obaja rodičia môžu priučiť iba vlastnou skúsenosťou. Je preto žiaduce, aby matka potrebu W. tráviť so svojím otcom viac času akceptovala a aby sama túto zmenu podporila vhodnou motiváciou dieťaťa. Kolízny opatrovník navrhuje, aby súd upravil styk mal. W. O. s otcom každý páry vikend od 15.00 hod. v piatok do 18.00 hod. v sobotu a po uplynutí dvoch mesiacov od 15.00 hod. v piatok do 18.00 hod. v nedeľu a každý nepárny utorok a nepárny štvrtok od 15.00 hod. do 08.00 hod. nasledujúceho dňa.

8. Na pojednávaní konanom dňa 24.03.2021 rodičia neboli spôsobilí dohodnúť sa na úprave práv a povinností k spoločnému dieťaťu. Otec predložil výpisy z účtu, ktorými preukazoval úhrady výživného a kvantifikoval výdavky na bývanie v Q. sumou 200,- eur mesačne, uvádzal výdavok na prenájom auta vo výške od 300-400,- eur mesačne, náklady na pohonné hmoty kvantifikoval sumou 50,- eur týždenne, teda mesačne minie na benzín sumu 200,- eur mesačne a náklady na syna v čase, keď s ním trávi čas uvádzal v rozsahu 50,- eur mesačne. K svojim príjmom uviedol, že jeho príjem mesačne predstavuje sumu od 300-350,- eur mesačne. Matka na pojednávaní uviedla, že poberá iba rodinné prídavky na dieťa, je vedená v evidencii úradu práce a žije v dome svojich rodičov, ktorí znášajú náklady spojené s bývaním. Na tomto pojednávaní boli rodičia vyzvaní na doloženie príjmov aj výdavkov. Otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručil podanie č.l. 132, na ktorom uviedol, že na osobnom účte má v súčasnosti 1 600,- eur a to preto, že mu rodičia mali poskytnúť pôžičku vo výške 3 000,- eur. Na podnikateľskom účte má sumu 200,- eur a na osobnej karte je súčasný stav 2 500,- eur preto, lebo pre pandémiu nie je možné podnikáť, preto nemá riadne príjmy. Mimo úhrady SIPO má otec výdavky na stravu vo výške 150,- eur, má výdavky na oblečenie a obuv vo výške 50,- eur mesačne a má náklady na hygienu vo výške 20,- eur mesačne. Matka doložila výdavok za škôlku, úhrada za stravu, hypotéka za dom v Q., ktorú za otca zaplatila matka, poisťné za dom v Q., potvrdenie evidencie na úrade práce, výpis z účtu, benzín, domáce potreby, hračky, obuv. Na pojednávaní konanom dňa 14.04.2021 otec na výzvu súdu, aby uviedol, aká je jeho kvalifikácia a aký druh práce vykonáva uviedol, že je živnostníkom a je mechanickým inžinierom a vzhľadom na pandemickú situáciu je posledných sedem mesiacov bez príjmu, preto mu pomáhajú rodičia. Otec uvádzal, že mal živnosť v W., ktorá bola zdrojom jeho príjmu a v čase, keď viac zarábal, vo väčšom rozsahu aj prispieval na výživu syna, ale úspory, ktoré mal, minul a odkedy sa W. narodil, v W. nebol, pričom úspory, ktoré mal minul na kúpu domu aj motorového vozidla. Práca, na ktorú má vzdelanie, je opravovať turbíny, pričom ide o druh práce, ktorá sa nevykonáva

pravidelne, ale ide o nepravidelný druh práce s neistotou otca, že nevie, kedy začne túto prácu znova vykonávať. Na pojednávaní konanom dňa 05.05.2021 otec priznal vlastníctvo k bytu, ku ktorému uviedol, že tento nadobudol za sumu 30 000,- eur a tento byt prenajíma za sumu 330,- eur mesačne. Právny zástupca otca uvádzal, že otec byt prenajíma bez zisku a byt prenajíma iba za náklady spojené s jeho užívaním.

9. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa §-u 62, odsek 1 a 2, Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa §-u 62 odsek 4 a 5, Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa §-u 65, odsek 1, Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa §-u 75, odsek 1, Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

10. V danom prípade rodičia spolu nežijú v spoločnej domácnosti od roku 2019 a starostlivosť o dieťa zabezpečuje naďalej matka a otec sa so synom stretáva podľa rozhodnutia súdu neodkladným opatrením sp. zn. 10P/99/2020 zo dňa 15.06.2020 každú párnú sobotu od 10.00 hod. do 16.00. hod. a každú párnú nedeľu od 10.00 hod. do 16.00 hod. a v každý nepárny utorok a štvrtok v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod.. Uznesením tohto súdu sp. zn. 10P/120/2020 zo dňa 14.07.2020 bolo rozhodnuté tak, že maloletý bol ponechaný v starostlivosti matky. Pre určenie komu súd zverí maloletého do osobnej starostlivosti, súd vychádzal zo skutočnosti, že starostlivosť o maloletého od jeho narodenia zabezpečuje jeho matka a aj po odchode zo spoločnej domácnosti sa o maloletého ďalej stará, po vyjadrení kolízneho opatrovníka, ktorý odporučil maloletého zveriť do osobnej starostlivosti matky a návrh otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti navrhol zamietnuť. V danom prípade síce obaja rodičia sú spôsobilí zabezpečovať starostlivosť o maloletého, ale vzhľadom na vek maloletého, vzájomné útoky rodičov na seba navzájom, nie sú predpokladom na to, aby zverenie do striedavej starostlivosti bolo v záujme dieťaťa.

11. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa (§ 28 ods. 1, 2 ZoR). Úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná.

Vzájomné právo rodiča a dieťaťa na styk má byť zaručené s výnimkou prípadov, kedy by takýto kontakt ohrozil zdravý vývoj dieťaťa (porovnaj Zborník stanovísk verejného ochrancu práv Rodina a dieťa 2007, str. 44-46).

Je právom rodiča vyplývajúcim z jeho rodičovských práv stretávať sa s dieťaťom a výchovne na neho pôsobiť. Tomuto právu súčasne korešponduje i zodpovedajúce právo dieťaťa udržiavať s obidvoma rodičmi pravidelne osobné kontakty, pokiaľ sú v záujme dieťaťa (článok 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa).

12. Aj odvolací súd v uznesení na čl. 66 konštatoval, že pri matkou navrhovanej úprave stretávania (pozn. súdu - 1 krát v mesiaci v tretiu nedeľu, v trvaní dvoch hodín v obchodnom centre, za prítomnosti matky) môže vzťah otca a syna ochladnúť a jeho následky budú len ťažko napravitelné v neskoršom období a zároveň aj dôjde k porušeniu záujmu maloletého na vytváraní podmienok pre rozvoj jeho vzťahových väzieb s oboma rodičmi.

13. Rodičia majú zákonnú povinnosť zdržať sa všetkého, čo narušuje vzťah k obom rodičom, a tiež toho, čo výchovu dieťaťa sťažuje. Ide o povinnosť spolupráce pri výkone rodičovských práv a povinností vo vzťahu k ich spoločnému dieťaťu, ktorá zaväzuje oboch rodičov.

14. Záujmom dieťaťa je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Je neprípustné prisvojovanie si práva na rozhodovanie o tom, čo je alebo nie je najlepším záujmom spoločného dieťaťa iba jedným z rodičov.

15. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že predstavy rodičov o rozsahu a spôsobe stretávania sa značne líšia, pričom zo správy kolízneho opatrovníka vyplynulo, že je namieste upraviť stretávanie W. s otcom tak, aby bolo maloletému umožnené tráviť s ním viac času, vrátane prespávania v jeho domácnosti, lebo maloletý má k otcovi pozitívny citový vzťah, v jeho prítomnosti a v jeho domácnosti sa cíti „ako doma“, čo je dobrý základ pre rozšírenie doterajšej úpravy stretávania, pričom je úlohou matky, aby v záujme zdravého všestranného vývinu svojho dieťaťa podporovala puto medzi synom a jeho otcom. Dosiahnutie tohto cieľa je však často atakované obavami, ktoré majú svoj pôvod viac v partnerskom konflikte ako v kvalite rodičovských schopností a zručností, ktorým sa obaja rodičia môžu priučiť iba vlastnou skúsenosťou. Je preto žiaduce, aby matka potrebu W. tráviť so svojim otcom viac času akceptovala a aby sama túto zmenu podporila vhodnou motiváciou dieťaťa, preto upravil stretávanie otca so synom v širšom rozsahu, bez prítomnosti matky a to každý párnny víkend od 15.00 hod. v piatok do 18.00 hod. v sobotu a po uplynutí dvoch mesiacov od 15.00 hod. v piatok do 18.00 hod. v nedeľu a každý nepárny utorok a nepárny štvrtok od 15.00 hod. Do 08.00 hod. nasledujúceho dňa.

16. Skúmajúc najlepší záujem mal. dieťaťa v zmysle demonštratívnych kritérií, vymedzených zákonodarcom v čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), posudzujúc záujem dieťaťa na vytváraní podmienok na rozvoj citových väzieb s oboma rodičmi rozhodol tak, že maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky s úpravou stretávania otca so synom v širšom rozsahu, lebo otec zostal žiť na Slovensku a chce rozvíjať vzťah, ktorý so synom má.

Stretávanie upravil v súlade s ust. § 25 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa ods. 1, súd upraví styk s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvoze, to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Záujmom dieťaťa je vždy zachovanie väzieb s obidvoma rodičmi a ujma, ktorá vznikne zo strany väzby k jednému z rodičov v dôsledku manipulácie s druhým rodičom, je veľmi vážna. Akýkoľvek ukrivdený človek si musí priznať, že dieťa má právo poznať skutočne a poriadne svojich rodičov, má právo, možnosť tráviť s každým z nich čas a vyrovnáť sa i s tým, že jeho rodič nie je dokonalý. Ak vedie jeden z rodičov svoje dieťa k nenávisti, či k zapretiu druhého rodiča, učí ho vlastne k nenávisti k sebe samému. Dosiahnuť zhodu rodičov kvôli dieťaťu nie je právom rodiča, ale jeho povinnosťou vyplývajúcou z jeho rodičovskej zodpovednosti (Jürgen Rudolf).

17. Pri určení vyživovacej povinnosti súd prihliadal na skutočnosť, že matka sa o maloletého osobne stará, žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, ktorí hradia náklady spojené s byvaním. Matka je vedená v evidencii úradu práce a poberá prídavok na dieťa. Matka počas konania uvádzala, že si začala dopĺňať vzdelanie na Z. Q., kde školné predstavuje 750,- eur. Ďalej uvádzala, že uhrádzala hypotéku za rodinný dom vo vlastníctve otca a poisťku za tento dom. K tomuto súd uvádza, že úhrady za hypotéku na dom, ktorý je vo vlastníctve otca, tieto pri posudzovaní výdavkov matky zohľadňované neboli, lebo matka tieto úhrady vykonávať nemusela. Rovnako tak výdavok na jej štúdium, ktorým si dopĺňa svoje vzdelanie je výdavkom, ktorý má znášať sama matka a tento výdavok nemal vplyv na určovanie vyživovacej povinnosti voči povinnému otcovi. Výdavky na maloletého uvádzané matkou, ktorých sumy uvádza príkladom napr. výdavok na stravu kvantifikovala sumou od 160,- eur (za mesiac február 2020) do sumy 541,- eur (za mesiac júl 2020). K tomuto výdavku súd uvádza, že matkou kvantifikované sumy, ktoré mala minúť na stravovanie, súd považoval za privysoké a neprímerané príjmom matky aj veku a potrebám dieťaťa. Matka uhrádza sporenie vo výške 27,- eur mesačne, náklady na drogeriu kvantifikovala od 45,- eur mesačne (za mesiac marec 2020) do 100,- eur (v mesiaci máj). Oblečenie matka kvantifikovala sumami od 40,- eur (za mesiac máj 2020) po 169,- eur (za mesiac december). Výdavky na vitamíny a lieky boli matkou kvantifikované sumami od 8,- eur (v mesiaci november 2019) po 110,- eur (za mesiac december). Matka vo výdavkoch uvádzala aj náklady na benzín, ktoré boli ňou uvádzané v rozsahu od 50,- eur (v mesiaci marec 2020) po 225,- eur (v mesiaci júl 2020). Aj k tomuto výdavku súd uvádza, že výdavok presahujúci sumu 200,- eur súd považoval za privysoký, lebo matka je bez pracovného pomeru, teda auto nevyužíva na dopravu do zamestnania a kontakt otca so synom prebieha tak, že si otec syna u matky prevezme a po skončení stretnutia ho matke aj odovzdá. Matka uvádzala náklady na domáce potreby, ktoré súdu bližšie nevysvetlila, kvantifikovala sumami až do výšky 326,- eur v mesiaci jún 2020 (aj takýto výdavok súd vzhľadom na príjem matky aj potreby dieťaťa považoval za prehnaný). Výdavok matky kvantifikovaný sumou 66,- eur v mesiaci február 2021 označený ako výdavok na kancelárske potreby pre dieťa súd považuje za privysoký, lebo takýto výdavok neuvádzajú v iných konaniach ani rodičia starajúci sa o deti, ktoré navštevujú základnú školu a W. do tejto ešte ani nenastúpil, lebo je škôlkárom. Výdavky matkou kvantifikované na oblečenie, obuv, lieky, vitamíny, úhradu za stravu v škôlke súd vyhodnotil ako výdavky bežné pre dieťa bez mimoriadnych zdravotných obmedzení a primerané jeho veku a potrebám. Pri posudzovaní spôsobilosti otca participovať na výžive pre maloleté dieťa súd vychádzal z toho, že otec je cudzí štátny príslušník, žijúci na Slovensku od narodenia dieťaťa. Otec nemá inú vyživovaciu povinnosť ani zdravotné obmedzenia. Matka počas konania uvádzala, že otec na výživu syna prispieval sumou po 100,- eur týždenne, teda za mesiac matke poskytol na výživu syna sumu 400,- eur. Pri určovaní vyživovacej povinnosti súd vychádzal z toho, že otec je vlastníkom rodinného domu v Q. a má náklady spojené s jeho užívaním okolo 200,- eur na mesiac a na výzvu súdu predložil výpisy z účtu, otec priznal, že okrem rodinného domu je vlastníkom aj bytu v Humennom, ktorý nadobudol za sumu 30 000,- eur. Na námietku právnej zástupkyne, že na výpisoch z účtu otca sa nachádza opakovane úhrada prijatá vo výške 660,- eur od K. B. otec uvádzal, že ide o úhradu nájomného za bývanie za dva mesiace, pričom otec z tohto zisku nemá. Súd neuveril tejto skutočnosti, lebo z listinného dôkazu na č.l. 232 vyplynulo, že mesačná záloha úhrady za byt nachádzajúci sa na ul. A. XX K. G. je 92,- eur, preto rozdiel do sumy prijatej úhrady vo výške 330,- eur súd považoval za zisk otca z prenájmu tohto bytu. Otec uvádzal, že finančné prostriedky, ktoré mal, už minul na kúpu rodinného domu, v ktorom žije v Q. a aj na nákup auta. Súd pri posudzovaní výdavkov otca nevzal do úvahy jeho výdavky na nákup pohonných hmôt mesačne vo výške 200,- eur a aj výdavok na zapožičanie auta v autopožičovni, ktorý bol za mesiace napr. v mesiaci marec 2021 vo výške 306,- eur a v mesiaci február 2021 v rovnakej výške 306,- eur, lebo ak je vlastníkom motorového vozidla tak ako to uvádzal počas konania, súd uznal iba jeden výdavok z otcov uvádzaných výdavkov a to výdavok na benzín na nákup pohonných hmôt za motorové vozidlo, ktoré otec mal spolu s domom nadobudnúť (a na kúpu týchto mal minúť svoje úspory). Otec počas konania uvádzal, že vzhľadom na pandemickú situáciu na Slovensku nevykonáva podnikateľskú činnosť a čaká na možnosť práce na Slovensku, pričom práve vyššie uvádzané doklady preukazujú, že otec si zapožičal auto z autopožičovne práve na letisku, preto tvrdeniu otca, že nevykonáva žiadnu prácu, súd tiež neuveril. Ďalej súd neuveril tvrdeniu otca, že jeho príjem je v rozsahu od 300-350,- eur a že mu na jeho život požičiavajú jeho rodičia. Právna zástupkyňa matky uvádzala, že otec v konaní nepreukázal, na základe čoho vykonáva alebo vykonával podnikateľskú činnosť v zahraničí, taktiež nepreukázal daňovým prípadne iným dôkazom výšku svojho príjmu za výkon podnikateľskej činnosti, preto žiadala, aby súd rozhodol podľa § 63 zákona o rodine, podľa ktorého ak otec nepreukáže svoje príjmy podliehajúce dani z príjmu, má súd predpokladať, že výška jeho priemerného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. Súd vyzval otca, aby preukázal, na základe čoho podniká a túto skutočnosť otec preukázať nevedel, ale kolízny opatrovník súdu predložil prehľad o firme (ktorý mu

doložil otec), z ktorého vyplynulo, že otec je štatutárnym zástupcom obchodnej spoločnosti W.O..P. S..X..F., S. S. Q. XXX, ktorá bola založená dňa 05.02.2020. Na otázku súdu, či otec podal daňové priznanie za rok 2020, otec uviedol, že požiadal o jeho odklad do mesiaca júl 2021. Súd preto neuveril tvrdeniu otca, že žije iba z príjmu 300 - 350,- eur a že je odkázaný na pomoc svojej rodiny, preto súd otca zaviazal platiť na výživu syna sumou po 170,- eur mesačne a túto výšku určeného výživného považuje za primeranú potrebám dieťaťa a možnostiam a schopnostiam povinného rodiča. Od podania návrhu na súd otec zaplatil na výživnom 11/2019 160,- eur, 12/2019 120,- eur, 1/2020 120,- eur, 2/2020 120,- eur, 3/2020 120,- eur, 4/2020 110,- eur, 5/2020 75,- eur, 6/2020 135,- eur, 7/2020 100,- eur, 8/2020 165,- eur, 9/2020 100,- eur, 10/2020 100,- eur, 11/2020 100,- eur, 12/2020 150,- eur, 1/2021 100,- eur, 2/2021 150,- eur, 3/2021 100,- eur a v mesiaci apríl 2021 otec zaplatil 100,- eur. Dlžné výživné a obdobie od 04.11.2019 do 30.04.2021 vo výške 935,- eur súd povolil otcovi zaplatiť do 31.12.2021.

18. O trovách konania súd rozhodne samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.